

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚೆ) the difficulty for one Munsiff-Magistrate to dispose of both criminal and civil cases?" ಎಂದು ಈ ಪ್ರಿನಂಪನ್ನು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಅದರೆ ಹೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸುಗಳು 901, ಮತ್ತು 118 ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 1019 ಕೇಸುಗಳು ಹೆಂಡಿಂಗ್ ಇಡೀ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ಟ್ ಎನ್ನು ವರು ಜನಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನು ವರು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚೆ.—ಅದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಾತ್ತಾ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹಾಗಾದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚೆ.—ತಾವು (ಬಿ) ಮತ್ತು (ಸಿ) ಪ್ರತ್ಯೇಗಳ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 1784 ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳು ಮತ್ತು 1958 ಸಿಲಿರ್ ಕೇಸುಗಳಿಳ್ಳವು. ಅವೂ ಇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ 1811 ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಕೇಸುಗಳು ಮತ್ತು 1743 ಸಿಲಿರ್ ಕೇಸುಗಳು ಫೋನ್‌ಪರಾಿವೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರ್ಥಾಗಿ ಅಗ್ಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಕ್ಯಾಮರೀಇರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲಸ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮಗೇ ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಚಿನ್‌ಪ್ರೆಟ್‌ರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಇಡ್ಲಿರ್ಪಾಲ್ವೆ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚೆ.—ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ತಿರೀತಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬರೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕೂ ಗುಪ್ತಿಲ್ಲವೇ ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬಂಗೆ 1,800 ಕೇಸುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ನಿರ್ಹಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಎರಡು ಕೋಟಿರ್ ಕಣ್ಣು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೆಪ್ರೇಸಿಂಟೇಷನ್ ಬಂದಿರ ಲಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚೆ.—ಇದನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಸಿಇಎ ಜಿಸ್ಟ್‌ ಅವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮತ್ತು ಫೋನ್‌ಪರಾಿವೆ ಕಾಣುತ್ತಾನು ಮ್ಯಾಚಿನ್‌ಪ್ರೆಟ್ ಇರುವ ಒಂದೇ ಕೋಟಿರ್ ದ್ವಿರೆ ಉತ್ತರವು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು. ಅ ಪ್ರಕಾರ 1ನೇ ನವಂಬರ್ 1956ರಿಂದ ಈ ಏಷಾರ್ಡನ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—Are the cases pending commensurate with the cases filed for that corresponding year, Sir?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member can calculate it himself.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—What we have here is only cases pending; if we are given side by side cases filed, we will have an idea.

Sri C. M. POONACHA.—I was not very clear with the question that is put. However Government cannot assure that the cases to be filed should be commensurate with the number of

cases pending. That is a point which I am unable to understand myself.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—When there were two courts, what were the reasons which prompted Government to combine these two courts?

Sri C. M. POONACHA.—I have answered that question already, Sir. The Chief justice of the High Court of Mysore after inspection found that there was not sufficient work for two courts functioning at Tiptur and suggested that the Munsiff-court as well as the First Class Magistrate court might be combined into a Munsiff-Magistrate court.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಸಿಲಿರ್ ಜಡ್ ತುಮ ಕೂರು ಇವರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗು ಪದಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ರುಪ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಪೂಣಚ್ಚೆ.—ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಉಗರೂದರೂ ಎರಡು ಕೋಟಿರ್ ನಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯವೇ?

Sri C. M. POONACHA.—This will be brought to the notice of the High Court for suitable action.

Sri B. RACHIAH.—What are the recommendations of the Mallappa Committee report with regard to this particular court, Sir?

Sri C. M. POONACHA.—They have not made any specific recommendations with regard to this particular place.

Mr. SPEAKER.—Question time is over.

Members' representation.

***ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಟೆಪ್ಪೆ (ಹಿರಿಯಾರು):**—ಈ ಹೊತ್ತು ನಿಧಿಯ ಮುಂದಿರುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ದಿವಸ್ಯಾಂತದೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ದಿವಸ್ಯಾಂತದೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಜರ್ಜೆನ್ ನಡೆಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ್ವಾರಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೈಕೋರ್ಟೊಗಾಗಿದೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿಧಾಭ್ಯಾಸದ ದಿವಸ್ಯಾಂತ ನಿನ್ಯೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಈ ಹೊತ್ತು ಜರ್ಜೆನ್ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹಾಕುವುದನ್ನು 29ನೇಯ ತಾರಿಖು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, 20ನೇಯ ತಾರಿಖು ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನು 22ನೇಯ ತಾರಿಖು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹೀಗಾದರೆ ದಿವಸ್ಯಾಂತಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವ ಕಾಲ ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಬೇರೆ ದಿವಸ್ಯಾಂತ ಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ ಕಾರಣ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನಂದರೆ, ಅಯಾ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹಾಕು

ಕೊಂಡಿರುವ ದಿವಸ್ಯಾಂದುಗಳನ್ನು ಅಯಾ ದಿವಸವೇ ವ ಗಿಗಿದರೆ 29ನೇಯ ತಾರೀಖನವರೆಗಿರುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದಿವಸ್ಯಾಂದುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನದನ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪೂರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೂಚಿನ ತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನನಗೆ ನನ್ನ ಬೇರೆಬಿರುನಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಕಾಗುತ್ತತ್ತು, ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದಿವಸ್ಯಾಂದಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ನದನ್ಯರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನದನ್ಯರು ನಹಕರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ದಿವಸ್ಯಾಂದನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ನಾನು ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಬಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ.

*Sri G. SIVAPPA (Chitaldrug).—Sir, I was sitting first there. Then I was changed to some other seat. Again my seat was changed. And today again, I have been shifted to this seat. I want to bring to the notice of the Chair that, so far as men are concerned, it is all right. Our ladies claim equal opportunities and equal claims. But they do not want to sit at the back according to the alphabetical order. Sri Mallappa was sitting at the back yesterday. Today he is sitting in the front. The same thing with regard to another member.

Mr. SPEAKER.—Does this mean that the Hon'ble Member wants the ladies to go back and that he should sit here?

However, this is not my arrangement. I am not responsible for all these arrangements. The party is responsible for the arrangement. The Hon'ble Members will discuss in the party and come to me with an agreed solution. After that I will be guided by the wishes of the party. The Party Secretary gave certain suggestions and since yesterday this sort of arrangement has come into operation. There is another point. The ladies do not want to sit at the back because there are certain difficulties. So the ladies have come to their original seats and the other members have got those benches. If it is the wish of the party to carry out another arrangement, I have no objection.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ (ತಮುಕೂರು).—ನಾನ್ಯಾಮಿ, ಈ ಸೀಟು ನನಗಂತಾ ನಾಲು.

ಶ್ರೀ ಪ್ರೆ. ವೀರಪ್ಪ (ಹೊಳೆನರಸಿಪುರ).—ನಾನ್ಯಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನೇರ್ಹಿತರು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೇಗೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹಂತಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಿ, ತಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ಅವರು ಹೇಗಾದರೂ ಹಂತಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಅದರೆ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಬದಲಾವಣಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. . .

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎರಡಿರು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಂದೊಂದಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ, ಅಷ್ಟು, ಇನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರು ತಾವು ಕುಳಿತಿರುವುದು ತಂಬ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ, ಇತರರು ಮಾತನಾಡುವುದೂ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಂದು ಹೇಳಿದ ಹೇಳೆ, ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಬಿರಾವಂತೆ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಉದ್ದೇಶಪೇ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನವರು ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಎಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕೊಂದಿಗೂತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಮಾರು ಅಂಗಲದಮ್ಮ ಕೆಷ್ಟೆನಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕ. ಪಿ. ದಾಸಪ್ಪ (ಹಾನನ).—ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರಿ. ಅದುದಿಂದ ನರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸೀಟುಗಳು ಯಾವದೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನಹಕರಿಸಿ ಬಂದು ಎವರಾದನ್ನು ನೂಚಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯಾದು. ಬಂದು ಪಕ್ಕದರು ಒಂದು ರೀತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

Sri T. PARTHASARATHI (Malleswaram).—Sir, I gather from you that the Party Secretary is responsible for this arrangement. May I know which Party Secretary, Sir?

Mr. SPEAKER.—Party means the party in power. The other parties are called the Opposition parties.

Sri T. PARTHASARATHY.—May I bring to the notice of the Chair that the Secretary who was responsible has taken a very advantageous position without sacrificing his place?

Mr. SPEAKER.—It is wrong information to say that he has not sacrificed. It is I who have been responsible to bring him here. In fact, I do not want to fix the responsibility on him. It is wrong to say that. He has helped me so far.

*Sri H. M. CHANNABASAPPA (Krishnarajanagar).—Sir, I would like to bring to your notice, Rule No. 11 which reads: “The members shall sit in such order as the Speaker may determine.” That is what the rule says. You determined a certain manner in

(SRI H. M. CHANNABASAPPA) which we had to sit in the commencement and we accordingly obeyed. Later on, you determined a different order and certain seats were allotted to us. We sat in those seats. And now certain seats are allotted to us in a different way. How can one say that these seats are not allotted without your knowledge and that things are not done without your knowledge and we are not called upon to sit in places fixed by somebody else? I can only sit in a place where the Chair provides me to sit. It would not be correct for any party to fix seats for us. So I would request the Chair to let us know whether these seats are arranged as per your instructions. Otherwise, we refuse to sit in those seats.

Mr. SPEAKER.—I agree that it is the Speaker's right to make the seating arrangements in the Assembly. I did make arrangements accordingly. But there was a lot of trouble. Some members came to me and represented that the seating arrangement was not correct. So, I asked such members whether they could help me in making the seating arrangement. Naturally I had to ask the members of the Opposition party and also the members of the Party in power. After consulting them I have made this arrangement. If it is the desire of the Hon'ble Member Sri H M. Channabasappa to fix the responsibility on the Chair, I take it willingly.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I have no right to fix the responsibility on you, Sir.

Mr. SPEAKER.—I accept the responsibility. It has been done under my instructions and I have done it in consultation with the Party in power and other members. If the present arrangement is not agreeable to the members, the Party can discuss all these things and I will give a chance to the Opposition members also to come to some understanding and suggest an arrangement which will be suitable to all.

SRI H. M. CHANNABASAPPA.—I would not have raised this if I had known that the Chair took the responsibility. I thought that the

Chair disowned the responsibility in the matter and therefore I raised it.

Mr. SPEAKER.—I have not disowned the responsibility.

ಡಾ. ಐ. ಪಾರ್ಧನಾರಾಠಿ(ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ).— ತಾವಿಗೆ ಈ ಸೀರುಗಳನ್ನು ಹೀಗೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಿಯವರಿಂದ ನಾವು ಏಪ್ಪು ಹುದುಕಿದರೂ ನಮ್ಮು ಸೀರುಗಳೇ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಬಬ್ಬಿರನ್ನು ಗೈಡ್ ಮಾಡಲು ಇದಕ್ಕೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಾನು ಇಪ್ಪುಳಾದ್ವಾರಾ ಮನುಷ್ಯ ನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣಗೆ ಬೀಳುವಿದೆ ಬಿಂದಿ ಕಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಪಾಗಿ ನವ್ಯ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹರೆಡ್ಯಿ ಪರಿಗಾದರೂ ನನ್ನ ಮೇಲ್ಪಾಗಿ ಕರುಣಾ ವಿಷಿ; ಅದರೂ ಅವರ ನನ್ನ ಸೈಹಿತ್ಯ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಹೊಡ್ದಿರಬಾಗಿಲ್ಲಿದೆ ನೇರವಾಗಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಸೀರುಗಳಿಲ್ಲ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಈ ಅನುಕಾಲಿನಿಲ್ಲ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅನುಕಾಲಿಪರಿತಕ್ಕ ಕೆಲವರು ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವರು ಆ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ನಾನ್ನಾಯಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಹಿಂದೆ ತಾವು ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಯಾವ ನಾನ್ನಾನವನ್ನು ಗೊತ್ತುವಾಡಿದ್ದರೋ ಆ ನಾನ್ನಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಬದಲಾವಣೆಯಾದಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಹೊಡಲು ಮಾಡಿದ್ದ ಏಫಾರ್ಡು ನಮ್ಮು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ತಾವಿಗೆ ನಮ್ಮು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸರಿಸುಗಿದ್ದ ನಾನ್ನಾನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾಂಗೇಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ವೀಕರ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮು ಲೀಡರ್ ಅವರ ಫನೆಟೆಯನ್ನು ತಾವು ಕಡೆಯೆವಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾವಿಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ವೀಕರಣ್ಣ ಹೊಡಲು ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಏಫಾರ್ಡು ಮಾಡಿರುವದರಿಂದ ವಿಶೇಷ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬೆಲ್ಲಿ ಕಡೆಯೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು. ತಾವು ಬೇರೆ ಸಭಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾನು ಈಗ ಈ ಸಭಿಯಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ವೀಕರಿಗೆ ಯಾವ ಬಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಡಿದ್ದೇನೇ ಅದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಅವರು ಕೆಳಿತಿರುವ ನಾನ್ನ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಯಾವಾದೂ ನಾಯಕರ ನೋಡಬಹುದು. ಅಂಥ ನಭಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೇ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾದರಾಸಿ ನಾಲ್ಕು ಸಹ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿ ತಮಾಗೆ ಇಪ್ಪು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ವೀಕರಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ನೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಅವರು ಕೆಳಿತಿರುವ ನಾನ್ನ ವಿನಾ ಬೇರೆ ಯಾವಾದೂ ನಾಯಕರ ನೋಡಬಹುದು. ಅವರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅದು ತಪ್ಪಿದರೆ ಸೆರ್ಕಿರಿಗಳ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅದರೆ ಅವರಿಗೆ ನೇರಿಸಿದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಇಪ್ಪುವಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡುಬರಲ್ಲಿ. ಅದ್ದಿಂದ ತಾವುಗೆಲ್ಲ ಇಪ್ಪು ನಿಷಿಂಧಿತಕ್ಕ ಹೇಗೆಗೆ ಗದ್ದ ಲಮಾಡುವುದು ನಿರಿಯಾದ ದ್ವಿಲ್ಲಿ ನಾನ್ನೇ ಈಗ ಬಂದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಡಿದ್ದೇ ನೋಡಿ ಇದು ಲೋಕ ನಭಿಯಲ್ಲಿ ಏಫಾರ್ಡು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಿಶೇಷ ಗನ್ಯಗುಣವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾಡಪ್ಪ (ಹೊಮುರಾಜನಗರ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮುಟ್ಟಿಗೂ ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ರಾಗಳು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನಫೆಯು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಜುನಾವಣಿಗೂ ಮೊದಲೇ ಒಂದನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪದ್ದತಿ ಕಳೆದ ಬಿಂದುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಫೆಯು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಅದರೆ ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಿಗಿತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗವನ್ನು ಅಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ (Party in power) ಫಂನಟಗೆ ಸರಿಯಾದದಲ್ಲಿ; ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ಫುನ್ಟೆಚೆನ್ನಾ ಹೊಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ತಾವು ಅಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲವೇ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವುದಾದ ರೊಂದನ್ನು ಅನುಕರಣಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ನಾಲ್ಕಿಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಏವನ್ನೇ ಲೋಕ ಸಭಾ ಅನುಕರಣಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರಿಗೆ ಆ ಎರಡು ಏಭಾರದುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಸೆಂಬಿಲ್ಯಲ್ ನೋಲ್ ಒಂದು ರೀತಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಡ್ಡಿರೆ ಬೇರೆಭೇದನ್ನು ಲೂ ಆ ರೀತಿಯ ವಸ್ತೆ ಇರುವುದಲ್ಲಿ. ಈಗ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲ ಕೊಡಿ ಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಪದ್ದತಿ. ಅವರನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಗೌರವವಿನ್ನು ಅಧಿಕವಾದಂತಾಯಿತು ಇನ್ನು ದೆಪ್ಪುಟಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಈ ನಫೆಯು ಕಾರ್ಯಕರಾಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಲೋ ಬೇರೆಪೋಲೆ ಏನುವುದು ವಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಲಿಂಗವಾದ ರೂಲ್ಸು ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ಶ್ರೀಮಾಡಪ್ಪ ಮೇಲಂಕರ್ ಅವರು (ಲೋಕ ಸಭಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಜೇವಂತರಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಧವಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಗ ಅವರು ನಾಮಾನವಾಗಿ “ನಿರ್ವಾಗಳಾರೂ ಅಂಥ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲೇ ಬಾರದು-ನಿರ್ವ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಾರದು” ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ನಮಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ಅಳ್ಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

Sri B. R. SUNDHANKAR (Belgaum I).—It has become very inconvenient and un-comfortable for us to move from behind and there is no sufficient place for us to come and go because you have put up another bench in the backside. This should be removed. That is all my request.

Mr. SPEAKER.—I had given out my ideas in Kannada. That is why the Hon'ble Member has not understood. I agree, there is some difficulty. But that difficulty can be solved if the Hon'ble Member takes his seat on this side. I had to make this arrangement because Members who were sitting on back benches were not in a position to

hear me. When we get the new microphone arrangement we can revert to the old arrangement

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೀ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಎಕ್ಸ್ಪೆಲ್ಯಾಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದು ವಿನಾಯಿತು ಸ್ಥಾಪಿತು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನೂ, ಬಂದಿಲ್ಲ, ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಿಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸಿಟನ ಮುಂದೆ ಅಪೋಸಿಪ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಬರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಹಿಂದೆಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಅಪೋಸಿಪ್ ಹೆಚ್ಚಿಂಬರುಗಳಿಂದ ಮಧ್ಯ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅ ಪ್ರಕಾರ ಇದ್ದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಿಶ್ರವಾದರೂ ಚಿಂತಿಯಿಲ್ಲ, ಅದರಿಂದೆನ್ನಾ ಹೊಡ್ಡಿ ಫಾತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಡಾ. ಸರ್ವಿರ್ ಬಿ. ಕೆ. ನಾಗೂರ್ (ಬಿಜಾಪುರ).—ಹೆಸರು ಹಾಕಿದೆ ನಂತರ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ಈ ಮಾರುದಿವನ್ನು ಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಒಂದು ನನ್ನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಟ ಕುಳಿತಿದ್ದಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬಿರು ಜಾಗ ತೊರ್ತಿನಲಕ್ಕೆ ಬಬ್ಬಿರನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

I am now proposing that I should not hear any more representations on this. We have lost precious time. Representations will hereafter be heard on certain days only. That I will discuss with the Leader of the House and the Leader of the Opposition and come to an understanding, because I find all these matters take a lot of time. Now it is 2-30. It has taken more than half an hour. It is not right that the precious time of the House should be taken away like this. Any representation might be made to me in my Chamber. If Hon'ble Members want to raise it in the House, that can be done only on certain days and not on all the days.

BUDGET FOR 1957-58—DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. 20—Education.

37—Education.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That a sum not exceeding Rs. 10,55,11,900 be granted to the Government to defray the charges